

Nagyváradai Estilap

Főszerkesztő: MARTON MANÓ

Kiadóhivatal: Hegedűs Hirlapiroda
Szerkesztőség: Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6.

Felelős szerkesztő: KATONA BÉLA

Lepadatu kultuszminiszter Nagyváradon

Tárgyalni fog az egyházi vagyon összeírásáról és a lelkészek segélyezéséről

A megyei prefekturára ma délután távirat érkezett, amelyben lepadatu kultuszminiszter közli, hogy hétfőn, augusztus negyedikén Váradra jön. A kultuszminiszter látogatásának célja az, hogy Popovici dr. prefektussal a lelkészek segélyezésének kérdését megvitassa.

Egy másik távirat, amely ugyancsak a megyei prefekturára érkezett — arról szól, hogy augusztus 6-án a kultuszminiszteriumnak egy delegátusa ideérkezik, hogy a megye papságának

és főszolgabíráinak megmagyarázza az egyházi javak összeírásának módját.

Erre az összeírásra okot a kultuszminiszternek az a rendelet adott, amely kilátásba helyezi a felekezetek segélyezését. Mint a rendelet kifejti, a kultuszminisztert az igazság és a méltányosság eszméje vezérelte akkor, amikor elhatározta, hogy újból felbecsüli az egyházi vagyont és az egyenlő elbánás elve alapján segélyezi minden felekezet lelkészeit. Különös, hogy

a rendelet minden felekezetet felszól, csak épen az izraelitát hagyja ki. Talán annak nem jár a segély?

Minden megyeszékhelyen bizottság alakul, amely a megyebeli egyházak vagyoni adatait összegyűjti és ezeket a miniszterium központi bizottsága elé terjeszti. A megyei bizottság elnöke a prefektus; tagjai: a megyei főügyész, a pénzügyigazgató, az agrártanácsos és az egyházak 2—2 delegátusa.

Az Adeverul meglepő magyarázata az ostromállapothoz

Az egész országra kiterjesztett ostromállapot elrendelésének indító okairól különböző hírek forognak közszájon. Ezeknek az ellenőrizhetetlen híreknek bővebb bíráltságát azonban az ostromállapot szigorú rendelkezései már megnehezítik. Érdekes magyarázattal szolgál e kérdésről az Adeverul legutóbbi száma.

A lap így ír: „Az ostromállapot elrendelésével kapcsolatosan az emberek meglepetésé nkellett a legjobban csodálkozni. Egészen felesleges a rendeletnek az a kifejezése, mely „az erőszakkal” való fellépésről beszél, mert senki sem elég bolond és elég erős ahhoz, hogy ezt megtegye. A kormány ezt nagyon jól tudja. Világos tehát, hogy a 10 évi fegyházzal való fenyegetés a békés próbálkozásokra is szól. A kormány fenyeget így, mely az alkotmányos kormányzásról régén áttért az abszolutizmusra. Amit maguk megtettek, az másoknak tiltva vagyoni. Hallottatok ama esetekről, mikor öreg örömlányok bizottságba esnek? Az eset ugyanaz.

A gyakorlati oldala a kérdésnek az, hogy a kormány kezd félni a közvéleménytől.

Mi most már a teendő? Sokkal inkább, mint bármikor más: semmi. Nincs szükség arra, hogy bárki közülünk megkockáztassa a tíz éves elzárást. A szabadság amugyis csak két úton jöhet: a közvélemény hatalmas megmozdulása, avagy pedig a kormánynak tulásba vitt erőszakossága útján. Az utóbbi

valószínűbb s ez jól van így. Erre az útra lépve a kormány hamarosan bele fog esni abba a szakadékba, melyet maga és ma-

gának. Hagyjuk tehát, hogy cenzurázzon, hogy tiporja a törvényeket és az alkotmányt, hogy elmerüljön az abszolutizmusban s az anarchiában, hagyjuk szót ellenmondás nélkül mindez, mert amugyis a pusztulás áll a szélén.”

Elnapolták a francia parlamentet

Csak a londoni konferencia után ül össze a kamara

— Az Estilap eredeti távirata —

Párisból táviratozza a Havas-ügynökség: A kamara és szenátus üléseit elnapolták. A törvényhozás két házát csak akkor hívják össze, ha a londoni konferencia megállapodásairól tárgyalhatnak. A konferencia harmadik bizottsága, amely az átruházási kérdésekkel foglalkozik, a francia döntőbírói javaslattal megegyezett. A delegátusok az angolok kivételével pártolják a javaslatot.

A francia sajtó egyhangulag megállapítja, hogy a konferencia tegnapi ülése Herriotnak jelentékeny sikert hozott, mert nehézküzdelen után semmiben sem áldozták fel Franciaország érdekeit. A lapok rámutatnak arra a békülékeny szellemre, amelyet Franciaország a kényes tárgyalásokon tanúsított és úgy vélik, hogy a francia javaslat alapján a konferencia megegyezése közvetlenül küszöbön áll.

Román monitorok Pozsonyban

— Az Estilap eredeti távirata —

Tegnap reggel 9 órakor a Juon Bratianu és az Alexander Iahovai román monitorok Komáromból befutottak a pozsonyi kikötőbe. A monitorokat egy cseh-szlovák monitor kísérte, amely a vendégeket már Komáromba fogadta. A kikötőben a szlovák minisztérium részéről dr. Halla kormánytitkár volt az ünnepélyes fogadtatáson. Kállay miniszter képviselőjében. Megjelent a prágai katonai attasé. Dimitriescu ezredes. Contzescu meghatalmazott miniszter, a nemzetközi Duna-bizottság tagja, Bujnák György a szlovensz-

kói minisztérium elnöki osztályának főnöke, a helybeli hídászezredet Topil törzskapitány, Procházka főhadnagy képvisel-

Az első próba negyedszázad után a váradi fabódében

Ma délelőtt a fabódében próba volt. A Heymann-kert mélyén fenyők és kerti fák lombjai között, mint egy fonnyadt arcú vén ember, akiben új szerelem támadt, néz hamuszínű falával a Fabódé a holnap este elé. Az orchészerben fölzendültek ma délelőtt a régi hangok s az öreg színház színpadán zsenge ifjak

te. Jelen volt Thurzo révkapitány, Nemec mérnök, a rendőrigazgatóságot Herr tanácsos képviselte. A hivatalos személyeken kívül a polgárság is szép számmal megjelent a szövetséges állam hadihajóinak fogadására. A monitorok a miniszteriumok mögött kötöttek ki, utána a hivatalos vendégek Halla kormánytitkár vezetésével a „Bratianu” monitor fedélzetére mentek.

Az üdvözlő beszédre Balanescu hajóparancsnok válaszolt szintén franciául, majd meghívta a fogadáson megjelent hatósági személyeket a hajó megtekintésére. A monitorok négy napig maradnak a pozsonyi kikötőben. Balanescu parancsnok még délelőtt látogatást tett a miniszteriumban. Okánik polgármesternél, az országos katonai parancsnokságon és a hídászezred parancsnokánál. A vendégek tiszteletére a polgármester a napokban recepciót ad.

MAI ZÜRICH NYITÁS

NEWYORK — — — —	53787
LONDON — — — —	2376—
PÁRIS — — — —	2780—
BUKAREST — — — —	235—
BUDAPEST — — — —	069—
BÉCS — — — —	007575
PRÁGA — — — —	1570—

NAGYVÁRADI ARFOLYAMOK

MAGYAR KORONA —	350
DOLLÁR — — — —	229—
SVÁJCI FRANK — —	4280
OSZTRÁK KORONA —	310
FRANCIA FRANK —	1185
CSEH KORONA — —	680
LIRA — — — —	1005

Véres összeütközés a görög-jugoszláv határon

Belgrádból táviratozzák: A jugoszláv-görög határon véres összeütközés folyt le. Tizenkilenc szerb menekültet megöltek. A jugoszláv kormány jegyzéket intézett a görög kormányhoz, amelyben elégtételt kér.

öltöztek a mult köntösébe.

— Eglantine... Eglantine... sóhajtott a kórus, amikor belépünk a próba kellős közepébe s a furcsa entriőr, meg az Eglantine ránehezedett a mellünkre. Biczó magasra emelte a lábát, mint huszévvvel ezelőtt Szojyer Ilonka. Oh milyen jó volt a mult emlékeiben gyönyörködni.

* A jól vizsgázott gyerekeknek a szülők Hegedűs

APOLLÓ mozgó
6 és 9 órákor

Ma utoljára

Dsungel istennője

1924 augusztus 3-tól, vasárnaptól kezdve

Két lélek

Voss Richard gyönyörű szép regénye.

Eszterházy Agnes grófnő és Olaf Fjorddal a főszerepekben.

Öfelségeik parancsára kétizben is bemutatva a Cotroceni-palotában.

Rendes helyárak! Vasárnap d. u. 3-kor mérsékelt helyárak.

Hirek

* **Munkaszünet a hivatalokban**
Ma a görög keleti egyház Szent Illés napján az összes váradai hatóságok hivatalaiban munkaszünet volt.

* **Ma szünetel a bukaresti tőzsde is.** Bukarestből jelenti a Rador: A mai egyházi ünnep alkalmából a bankok, a tőzsde és az állami hivatalok munkaszünetet tartanak.

* **Harasztos Gusztáv fellépései a színházban.** Harasztos Gusztáv a Váradról elszármazott kitűnő színész, rövid időre hazajött és ez alkalomból hétfőn a Vén gazemberben lesz a színház vendége, szerdán pedig Sámson Mihály pompás szerepét alakítja Zilahy Lajos most bemutatott nagyszerű életképében, a Süt a nap-ban. Nagyvárad, amely még emlékszik e tehetséges fiatal színészre, nagy érdeklődéssel néz mindkét fellépése elé.

* **Optimizmus — pesszimizmus.** Optimista az, aki leugrik a negyedik emeletről és mikor az első emelethez ér, boldogan felsóhajt: — Na hála Istennek, még nincs semmi bajom!

Jessimista az, aki hóentrágert visel, azonkívül még nadrágszíjat is hord, mert hátha leszakad a hat gomb a nadrágról.

* **Iroda áthelyezés.** Dr. Zoltán Károly ügyvédi irodáját a Str. Printul Carol (Szilágyi Dezső-utca) 4. szám alá helyezte át.

* **Alkalmazottak és tisztviselők szervezkedése.** A kereskedelmi alkalmazottak szervezői felhívják mindazok figyelmét, kik a legutóbb tartott nagy szervezőgyűlés alkalmából dr. Rozvány és Pelle beszédeinek hatása alatt a szervezetbe beléptek, hogy ezen formai belépéssel kötelezettségüknek eleget nem tettek és csak akkor tekinthetők a szervezet rendes tagjainak, ha az első havi járulékot és a beiratási díjat befizették. Fölhívjuk továbbá mindezeket arra, hogy a lapokban meghirdetett és meghirdetendő szakmai értekezleteken pontosan megjelenjenek, mert ezeken lesznek megbeszélve egy esetleg benyújtandó kollektív szerződés tervezet részletei. Befizetések és belépések minden vasárnap délelőtt 10–12 óráig és minden szerda este 8–10 óráig eszközölhetők. Az új vezetőség megválasztása f. hó 24-én fog megtörténni egy nagygyűlés keretében, amely alkalommal csak a rendes tagok szavazhatnak.

* **A Zsidó Lyceumban az előjegyzések az 1924–25. tanévre f. hó 4–8-ig** lesznek naponként délelőtt 10–12-ig. Igazgatóság.

* **Egy híres spanyol költő halála.** Barcelonából jelentik: Angel Guivera, a világhírű katalóniai költő élete ötvenedik évében a napokban Barcelonában meghalt. A költő nevéhez, ki élete alkonyán már vak volt, husz remek drámai mű alkotása fűződik. Ezek között van a „Hegyek alján” című drámája, melyet D'Albert megzenésített.

* **Felkérés a hölgyekhez.** Az ujságírónap rendezőbizottsága felkéri a közreműködő hölgyeket hogy sátraiknál vasárnap délelőtt 11 órákor megbeszélések végett megjelenni szíveskedjenek. — A volt önkéntes tüzoltók délután fél 2 órára tüzoltó kötelekkel szíveskedjenek megjelenni.

* **Iroda áthelyezés.** A lakásbérlok szövetsége irodáját a Strada Printul Carol (Szilágyi Dezső-utca) 4. szám alá helyezte át.

* **Olcsó mozijegyhez** juttatja olvasóit a „Film Riport”, ugyanis a lapban található szelvényt kivágva 2 lei értékben elfogadják a mozgószínházi pénztárak. A díszesen illusztrált legújabb számban érdekes cikkeket találunk Rodolpho Valentinirol, a Vitagyár részvényeiről, Conrad Veidtről. Ismét megtaláljuk Egy mozilátogató humoros naplóját és ezenkívül még számos aktuális cikket és hirt olvashatunk. Kapható minden ujságárusitónál.

* **Teljes holdfogyatkozás.** Augusztus hó 14-én este 8 óra 30 perctől 10 óra 9 percig teljes holdfogyatkozás lesz, mely nálunk is jól megfigyelhető, feltéve, hogy felhőzet nem borítja az égboltozatot. A teljes holdfogyatkozás részleges fogyatkozással kezdődik és végződik. A hold 7 óra 31 perckor lép be a föld árnyékába és csak 11 óra 9 perckor éjjel hagyja el a Föld árnyékát. Közben egy órán és 39 percen keresztül teljesen elcsötétedik a Hold és ez idő alatt lesz teljes a fogyatkozása.

x **Kegyelet a Sas alatt.**

x **Férfi ingek** legolcsóbban Schlesinger és Jung cégnél, Str. Avram Jancu (Kossuth-utca).

x **Nem emelkedtek az árak,** csipkét, kelengyét a volt árakban csakis Bleier áruházában szerezz be, Sas-passaage.

MOZI

* **Rodolpho Valentino** — a Dorian Terraseon. Ma, szombaton „Az Apokalipszis négy lovasa” című hatalmas sláger-film kerül a Dorian-Terraseon színpad. A Blacho Ibanez spanyol író regénye után készült film főszerepeit a bájos Alice Terry és a népszerű Rodolpho Valentini alakítják. Az 1914. évi nagy háború egyes híres mozzanatai látszanak a filmen, amely egy argentiniai fiú és egy párisi leány törté-

netét vetíti elénk. Az előadás kezdete a Dorian Terraseon órákor, a Dorian-filmszínház 3 és 6 órákor. A 3 óras előadás mérsékelt helyáru.

— **Két lélek.** Voss Richard Névtelen ember szerzője gyönyörű szép regényét, a Két léleket vetíti vászonra Apolló és Atlantic mozgóva nap, augusztus 2-ától kezdve napon keresztül. A mű nagyszerűségét, a film rendezését, a replők grandiozus játékát mi igazolja jobban, mint az, hogy királyi palotában második bemutatásra is bekérték a filmet. Öfelségeik nem tudtak a szépségével eléggé betelni. Gyönyörű szép természeti felvételek tarkítják a szép mesét, mely mantikus szerelemmel kezdődik, amely a zsenő korban születik meg s az érett korban erős szívedéllé fejlődik, a két lélek harcát, küzdelmét oly megkapóan nekel, oly költői ihlettel rajzolja meg a szerző, hogy minden nek a szívébe markol. A dar főszerepeit Eszterházy Agnes grófnő, az ifjú Medardus főszereplője és Olaf Fjord, a Mont Vanna főszereplője alakítják.

— **Atlantic, Apolló-mozgó**
Még ma megy a nagy sikert aratott, a maga nemében páratlan álló állatfilm, a Dsungel Istennője. A legnagyobb csodálat tárgyát képezik azok a végtelen ügyes állatprodukciók, amiket világhírű Selig-gyár a filmbe bemutat, évek türelmi játéka volt szükséges a sok vadállat megszelídítéséhez és a legesodlatosabb produkciók elkészítéséhez.

Nyílttér

Nyilatkozat

Értesitem az összes üzletfeleinket, hogy a „Csurka Péter és Társa” cégből, Csúrka Péter a mai napon barátságos uton kivált és a mai naptól kezdődően a fenti cég kizárólagos és üzleti kötésre jogosult tulajdonosa vagyok. A céget továbbra „Mechanic” cím alatt vezetem és kérem t. üzletfeleimet, hogy továbbra is pártfogásukkal meg tisztelni szíveskedjenek.

Kiváló tisztelettel:

Morgenstern Zsigmond

a „Mechanic” ezelőtt „Csurka Péter és Tsa” cég kizárólagos tulajdonosa.

DORIAN-TERRASSE
9 órákor

és

DORIAN-FILMSZÍNHÁZ
3 és 6 órákor

Az Apokalipszis négy lovasa

Monumentális film 2 részben, 12 felvonásban. Írta: Blasco Ibanez spanyol író. Rendezte Rex Ingram amerikai rendező.

A főszerepben: a bájos
Alice Terry és

RODOLPHO VALENTINO

Az amerikai Metro-gyár remeke. — Egy argentinai fiú és egy párisi leány szerelme. — A szinaranyból való fürdőkád. Az 1914. évi francia mozgószínház. — A marnei csata filmen. — Egy nagy szerelem és egy nagy háború története.

Rendes helyárak.

A 3 óras előadás mérsékelt helyáru.

Az első rész látható ma, szombaton

Kedvezőtlen idő esetén a 9 óras előadás is a nagyteremben lesz megtartva.

A román exportrendelet elkészeríti a bolgárokat

Bukarestből jelenti a Rador: A Lupta arról értesül, hogy az új exportrendelet a Cadrilater területén nagy elégedetlenséget keltett. A bolgár körök elkészenedten fogadják a román kormány új intézkedését és attól tartanak, hogy emiatt Románia és Bulgária közt elhidegül a viszony. A lap arról is értesül, hogy Ficsef bukaresti bolgár követet visszahívták, mert a rendelet életbeléptetését neki tulajdonítják.

Istengyalázásért elítéltek egy artistanőt

Mya Fein artistanő ellen, aki a váradai mulatóknak is egyik ismert hölgye volt, a szegedi rendőrség vallásgyalázás miatt eljárást indított, mert az ottani kabaréban Palkóts József nemzetviseleti képviselő „Isten” című versét elszavalta. A rendőrség az artistanőt háromnapos elzárásra ítélte, s a büntetést Mya Fein le is töltötte. Ezek után a rendőrség tegnap újból beidézte az artistanőt (polgári nevén Feldmann Margitot), s 200.000 korona pénzbüntetésre ítélte, mert a verset előzetes cenzúra nélkül szavalta el. Ezenkívül a rendőrség Mya Feint kitiltotta a város területéről és elrendelte, hogy huszonnégy óra alatt hagyja el a várost.

Milyen lesz a debreceni Ady-emléktábla

Az Estilap adott hírt róla, hogy a debreceni fiatal írók mozgalmát indították, hogy Ady Endrének, aki fiatal éveiben Debrecenben újságíróskodott, emléktáblát állítsanak.

Az emléktábla 70 centiméter magas és 80 széles. Legfelül lépcsőzetes párkányzat, alatta jobbról és balról a költő születésének és halálának dátuma: 1878–1919. A tábla közepén kör alakú homorulatból a költő feje emelkedik ki másfél életnagyságban. A művész Székely Aladár budapesti fényképész egyik ismert felvétele után mintázta Adyt. A költő kissé lehajtja fejét s merengve néz maga elé. Hullámos haja bal halántékára borul. A dombormű alján páratlan babérág félkörben fogja körül a költő fejét, jelképezve, hogy életében Debrecenben is csak fél elismerést kapott, a páros babérág másik felét megtépték el-lenségei.

A szép emlékművet, melyre a felírás szövegét csak később fogják megállapítani, bronzba öntik s előreláthatólag szeptember havában fogják leleplezni. Lehetséges, hogy a leleplezési ünnepélyre a költő szülei, Ady Lőrinc és felesége is átjönnek Debrecenbe, hogy mint érdemszenten és Zilahon, részt vegyenek halhatatlan fiuk tiszteletére rendezett emlékünnepen. Az ünnep műsora még nincs megállapítva s nem lehetetlen az sem, hogy a leleplezés napján Ady-matiné is lesz, melyen több neves budapesti író fog előadást tartani.

Az emléktábla az Angol Királynő „Bunda” termében a falba lesz építve, abban a sarokban, ahol kezdő újságíró korában Ady Endre írta riportjait és verseit.

Vandervelde Bukarestben meglátogatja a szocialista pártot

Bukarestből jelenti a Rador: Wandervelde belga szocialista vezér a londoni internacionale megbízásából a közeli napokban fel fogja keresni a balkán államok szocialista pártjait. A volt belga miniszter látogatásával kapcsolatban tanulmányozni fogja az egyes országok gazda-

sági és politikai viszonyait is. Utazását szeptember közepére tervezi, amikor Bukaresten keresztül Szófiába utazik, ahol két hétig fog tartózkodni, majd visszatérőben Bukarestben fogja meglátogatni az ottani szocialista pártot.

Nagykereken leszurtak a csendőrök egy földbirtokost

Tragikus végű kilakoltatás

A Váradhoz közeli Nagykereknek szenzációja van. A község legvagyonosabb emberét, Medgyesi István földbirtokost leszurták egy csendőr.

A debreceni vizsgálóbíró a törvényszéki orvossal megjelent a helyszínen s megállapította, hogy Medgyesi István egy csendőrszúrnyattól kapott sebesülés következtében fellépett hashártyagyulladásban halt meg. Mintegy két hét előtt történt ugyanis, hogy Medgyesi István, aki hirtelen haragu ember volt, ismétlenül összeveszett egyik lakójával, aki nem akart kiköltözni a házból. A földbirtokos bement a lakójához és kijelentette, hogy nyomban kiköltözteti, mert tovább nem tűri meg. Medgyesi máris megkezdte a kilakoltatást. Ma fogta meg a butorokat és kidobálta az udvarra.

A megrémült lakó erre a csendőrségre sietett és panaszt tett a házigazdája ellen. Két csendőr jelent meg Medgyesi István házában s békés szavakkal kérlelték, hogy hagyja abba a kilakoltatást, mert nincs hozzá joga, de a földbirtokos nagy haragjában a csendőrökkel is összeveszett.

— Az én portámon nem parancsolnak, takarodjanak ki — ordított Medgyesi a csendőrökre, akik ekkor erőiesen leintették. Eközben történt, hogy a földbirtokos megragadta az egyik csendőr puskáját, mire a másik szúrnyattal beledöfte Medgyesi mellébe.

A földbirtokos eszméletlenül rogyott össze. A családja orvosért küldött, aki súlyos sebesülést konstatait. Medgyesi István több mint két hétig volt ápolás alatt, de nem lehetett segíteni rajta, mert, mint a boncolás megállapította, a szurásból keletkező seb gyógyulása komplikálódott s ez okozta a halált.

A szomorú ügyben a csendőrkörületi parancsnokság is lefolytatta a vizsgálatot, s megállapította, hogy a szúrnyattal használt csendőr jogosan járt el. A végzetes eset áldozatát holnap fogják eltemetni.

Kik kerültek ujjabban a váradai állampolgárok listájára

Nagyváradon ujjabban a következő lakosokat vették fel az állampolgárok listájára:

Alexandri (v. Teleki)-utcai lakosok: Kohn Sándor 64. özv. Gere Miklósné 53. Borbély Lajos 45. Balogh Mihály 48. özv. Tassi Gáborné 48. Vasadi Ferenc 49. Maár Lajos 45. Lechner Ernő 49. özv. Dandé Lajosné 49. Ellenés Péter 49. Molnár János 19. Pettő Mátyás 46. Josip Julijanna 49. König Sarolta 4.

Pece-utcai lakosok: Csapó György 19. Bóné Zsigmond 13. Nagy István 13-b. Hartmann Sándor 4. Neulaender Izidor 13. Weisz Mór 5. Zajti András 13 a. Iványi Márton 5. Laducki István 13-a. özv. Brenner Sándorné 14. Bach Antal 13-a. Schwarcz Ignác 5. Gavra Mihály 14. Grosz Kálmán 14. Gelb József 13. Goldstein Gyula 13-a. özv. Tanka Miklósné 8. Tóth György 8. Nagy Mária 8. Bene István 8. Madarasi Gyula 8. Décsi Károly 8.

Cuza Voda (v. Szacsavay)-utcai lakosok: Saidmann Adolf. 35. Schwartz Bernát 35.

Axenle Sever (v. Bem)-utcai lakosok: Jakabovits Sándor 4. Boros Péter 8. Unger Aurél 8. Kepes Lajos 8.

Téglagyár-utcai lakos: özv. Osváth Sándorné 6.

Rimanóczy-utcai lakos: dr. Fornét Miklós 12.

Vitéz Mihály (v. Nagypiac-téri) lakos: Hajdu Hugó 2.

Saguna (v. Kapucinus)-utcai lakos: Kepes Dezső 5.

Uj intimitások XV. Lajos szerelmeiről

XV. Lajosnak szerelmi élete mindig az emberi érdeklődésnek előterében állott és magánélete, költekezései, szerelmei és kicsapongásai sokkal jobban érdekelték a tömeget, mint akár XIV. Lajosnak, a hűbéri Franciarság lerombolójának és a mai európai diplomácia őseinek, nagyvonalú és mozgalmas élete, vagy utódjának tragikus sorsa. Számítlan kötetben írták meg francia írók ennek a szeszélyes, érzéki és gyöngye jellemű uralkodónak a magánéletét és egy francia író e bő és terjedő irodalmából most egy rövid kötetben kiadta a leglényegesebb és a legérdekesebb mozzanatot.

XV. Lajos ifjú korában nem volt ba-

Avram Jancu (v. Kossuth Lajos)-utcai lakos: Ullmann Arthur 15. szám.

Szfaroveszky-utcai lakos: Benedek Dávid 1-a. Aktaszám 1851—1925.

Zalaegerszegre viszik a Nyírségben letelepedett zsidókat

Budapestről jelentik: A Nyírségben Nyíregyháza és Kisvárda környékén a magyar belügyminisztérium rendeletére 30 de-
tektív napokig nyomozott az ott letelepedett idegen honosok ügyében. Több községben talál-
nak olyan zsidó vallású egyéneket, akik nem tudták állampolgárságukat igazolni. Ezeket kitoloncolják az országból. Addig is, amíg a közigazgatási eljárást ellenük lefolytatják, egyenesen Zalaegerszegre viszik őket az ottani internáló-táborba.

Idegenforgalom Nagyváradon

Tegnap a következő idegenek érkeztek a nagyváradai szállodákba:

A Park-szállóba: Hány Géza dr igazgató, Budapest; Pollák Árpád kereskedő, Bécs; Faragó Zoltán festőművész és neje, Budapest.

A Rimanóczy szállóba: Stiaszny Hans mérnök, Bécs; Steinberg Simon kereskedő, Budapest; Braun Sándor kereskedő, Newyork; Weinberger Zoltán gyáros, Budapest.

A Palace szállóba: Frank Márton gyáros, Budapest; Schmidt József gyáros, Bécs; Ehrenguber Ferenc főőr, Bécs.

A Metropol-szállóba: Balla Gyuláné háztartásbeli, Turkeve; Eckstein László kereskedő, Szolnok; Tábori Terka, színésznő, Budapest; Krausz Mór kereskedő, Newyork; Karvan Ottó kereskedő, Arad.

A Központi-szállóba: Schul-teiss Max szinigazgató, Budapest; Hoffenbrandl Emilia háztartásbeli, Budapest; Hoffmann Béláné színésznő, Budapest; Hatt-sche Henrikné háztartásbeli, Budapest; Kun Jolán színésznő, Budapest; Kun Berta színésznő, Budapest; Stehmann Rezsőné színésznő, Budapest.

A Széchenyi-szállóba: Tulkán János mechanikus, Budapest.

nya sokra vigye, anyja mesterségében. Az öregasszony még megérté lánnya dalát, bár sok gondot okozott a király kegyencének, mert egyáltalában nem sikerült őt a világ szeme elől elrejteni, sőt ellenkezőleg, az öreg hölgy rendkívül szerette még élete alkonyán is a vídám férfitársaságot. Egy pompás vacsora után, amelyen néhány vezető pénzember volt a vendége, Madame Poisson körül nézett a társaságon és így szólt:

— Nevetnem kell, ha végignézek magukon. Ha valaki ide betévedne, azt hiszhetné, hogy csupa herceg és gróf ül az asztal körül, pedig az egyik urnak csapalároslegény volt az apja, a másiké házáló és a harmadik egy inasnak a fia. És hogy én ki voltam, azt fölösleges elmondanom.

Pompadour asszony élete sem volt valami rózsás. A király szeszélyes és önző volt és a barátnője egyre remegett, hogy mikor un rá felséges szeretője és mikor teszi ki a szűrét. Pedig, úgy látszik, valamennyi kedvese közül egyedül Pompadour asszony volt az, aki szívéhez közel állott, mert halálakor két könny pergett le a király arcán. Nagy szó volt ez ennél az uralkodónál, aki soha egyetlen gyermeke vagy unokája halálát meg nem siratta.

Pompadour után Dubarry következett, aki egymagában több pénzt költött el, mint a király valamennyi szeretője együttvéve, Lajos ekkor már öregedni kezdett és a fiatal, szép asszony sokkal erősebben hatott érzelmeire, mint férfikorának szerelmei. Még halálos ágyán is ott kellett a közelében maradnia.

Hogy a szarvaspark titokzatos bokrai mögött hány nő, fiatal asszony, lány és gyerek fordult meg élete vége felé a francia Caligula karjai között, azt majdnem lehetetlen fesorolni. A történelem csak a nagy bestiák neveit jegyzi fel, a királyok ártatlan áldozatai némán veszenek a multba.

Nyílttér

Tengerit Arpát
Kalenda János, Óvoda-u. 7-a.
Darál és Elad

Értesítem tisztelt üzletfeleimet, hogy VASÜZLETEMET Mihail Vitezul (Nagypiac-tér 2. szám alá, a Wechsler-házba helyeztem át.

Tisztelettel
STERN JÓZSEF

Bódis Ferenc

arany, ezüst és ékszerárú üzlete
Str. Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 1

Ezüstáru gyártás

Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-u.) 1

Zander

(medico mechanikai) gyógyintézet
Str. Prințul Carol herceg-utca 13. sz.
Nyíltva 9 - 1.

BUTOROK

nagy választékban érkeztek

Kiárusítás.

Cimre figyelni.

A háborus országok vagyona tiz év előtti és -- ma

A világháború hadüzenetének tizedik évfordulóján különösen érdekes az a kimutatás, amely egyes hadakozó államok háborus kiadásait tünteti fel. 1914-től 1919-ig Anglia nemzeti vagyona 325 milliárd arany márkáról 275 milliárdra csökkent. Németországé 375 milliárdról 250 milliárdra, Franciaországé 260 milliárdról 180 milliárdra, Oroszországé 250 milliárdról 100 milliárdra, Olaszországé 100 milliárdról 70 milliárdra. Amerikának a világ mai legelső hitelezőjének 1921-ben 42.395 millió

F. hó 4-től 15-ig. Mult évről visszamaradt férfi öltöny, felöltő, átmeneti és télikabát **Szövetek.**

Deutsch Posztóáruháza
Str. Avram Iancu (Kossuth-u) 1

Színház

ooooo

Szombat délután: **Levendula**, mérsékelt helyárakkal.

Szombat este: **Rózsáány**, operette, rendes helyárakkal.

Vasárnap délután: **Vörös malom**, mérsékelt helyárakkal.

Vasárnap este: **Hajduk hadnagya**, a Heimann-szinkörben, az Ujságíró napjávára.

Hétfő: **Vén gazember**, rendes helyárakkal.

Kedd délután: **János vitéz**, gyermek és ifjúsági előadás, kezdete fél 4 órakor, mérsékelt helyárakkal.

Kedd este: **Hajduk hadnagya**, rendes helyárakkal.

Szerda délután: **Hattyulovag**, mérsékelt helyárakkal.

Szerda este: **Süt a nap**, rendes helyárakkal.

Csütörtök délután: **Három grácia**, mérsékelt helyárakkal, kezdete fél 4 órakor.

Csütörtök este: **Hegyek alján**, opera, rendes helyárakkal.

Péntek: **Antónia**, rendes helyárakkal.

Szombat délután: **Három grácia**, mérsékelt helyárakkal, kezdete fél 4 órakor.

Szombat este: **Gyere be rózsám**, operett ujdonság először, premier helyárakkal.

Vasárnap délután: **Pompadour**, mérsékelt helyárakkal, kezdete fél 4 órakor.

Vasárnap este: **Gyere be rózsám**, operett ujdonság másodszer.

Hétfő: **Az asszony verve jó**, népszínmű, a karszemélyzet jutalomjátéka, rendes helyárakkal.

A hét összes előadásaira a jegyeket már vasárnap reggeltől inoglehet váltani a színház pénztáránál.

— Rózsáány. Ma este e mulatságos szövegű és kedves zenéjű táncos operette kerül színre, a főszerepekben Kovács Kató, Zilahy, Pogány, Fratta, Misoga, Pattantyus, Vigh, Béhr, Madas, Galambossal.

— Levendula — Vörös malom. Szombat délután a legszebb operettek egyike a Levendula lesz a színház műsorán

arany márkával tartoztak a világ népei. A newyorki Bankers Trust Company számításai alapján az antant hatalmak összes háborus kiadása 711 milliárd arany márkára volt.

Ez összegből 209 milliárd Angliára, 171 milliárd Franciaországra, 190 milliárd az Egyesült Államokra, 86 milliárd Oroszországra, 39 milliárd Olaszországra és 28 milliárd Belgiumra esik. A központi hatalmaknak együttvéve 379 milliárd arany márkára volt a közvetlen kiadásuk.

mérsékelt helyárakkal az operett együttes kiválóival. — Vasárnap délután Molnár Ferenc nagyszerű műve az ujonnan beállított Vörös malom lesz a színház műsorán a bemutató előadás szereplőivel, mérsékelt helyárak mellett.

— Már hétfőn este kezdődnek a bucsu előadások és első előadásul Mikszáth-Harsányi nagyszerű vigjátéka a Vén gazember kerül színre, melynek különös érdekességet ad az, hogy Borly Laci szerepét Harasztos, a budapesti Nemzeti Színház művésze, Nagyvárad szülöttje fogja játszani. Kedden délután lesz az első délutáni előadás e héten s ez alkalommal a János Vitéz daljáték kerül színre ifjúsági és gyermekelőadásul, kedden este a Hajduk hadnagya gyönyörű zenéjű operette lesz a színház műsorán rendes helyárakkal, szerdán délután a Hattyulovag táncos operette mérsékelt helyárakkal kerül színre, este Süt a nap színjátékának lesz a harmadik előadása, csütörtök délután a Három grácia kerül színre először mérsékelt helyárakkal, este pedig az opera együttes fog bucsuzni a Hegyek alja opera ujdonságban. Pénteken este az Antónia kerül színre, melyben bucsuzik a drámai, illetve a vigjáték együttes, szombaton és vasárnap este Gyere be rózsám operettel fejezi be a társulat az idei szezont. Szombaton délután ismét a Három grácia, vasárnap délután pedig a Pompadour kerül színre utoljára. A délutáni előadás sok mérsékelt helyárak, az esti előadás

rendes helyárak mellett lesznek megtartva, kivéven a szombat és vasárnap esti Gyere be rózsám ujdonság, mely premier helyárakkal kerül színre. Hétfőn este a karszemélyzet jutalomjátékaként az Asszony verve jó népszínmű kerül színre

A városi vízvezetéki és csatornázó üzem igazgatóságától.

HIRDETMEÉNY.

Értesítjük a város közönségét, hogy a százalékos víz és csatornázási díjakat üzemünk igazgatósága 1924. évi augusztus 1-től kezdődőleg a folyó üzleti év hátralevő részére leszállította aképpen, hogy a lakásbérek után víz-díjban 10 százalék, csatornázó díjban 6 százalék lesz fizetendő a régi 12, illetőleg 8 százalékos helyett.

Tekintettel arra, hogy a víz- és csatornázási díjakat körülbelül a felét a külön-csápok és berendezése díjai adják és így a százalékos víz- és csatornázási díjak előirányzatunk fedezeti részének szintén csak a felét fedezik a hátralevő 5 hónapra a házbérjövödelem emelkedésnek nagyon kevés befolyása van a mérlegünkre annál inkább, mert viszont a költségvetési év elejétől kezdve minden kiadási tétel lényegesen emelkedett. Mindazonáltal az üzem igazgatósága már most elhatározta azt, hogy az ületek lakbéréi után fizetendő víz- és csatornázási díj 10 százalékos a jövő költségvetési évre revízió alá veszi és miután az ületek aránylag kevés vizet fogyasztanak, az ületek víz- és csatornázási díjait lényegesen mérsékelni fogja a lakások bérei után esedékes víz- és csatornázási díjakhoz képest.

Oradea-Mare, 1924. augusztus 1-én.

Köszeghy József,
üzemvezető igazgató.

x UJ KÖLCSÖNKÖNYVTÁR JEGYZÉK megjelent, ára 10 lei. HEGEDÜS HIRLAPIRODA KÖLCSÖNKÖNYVTÁRA

BUTOR nagy elárusítás augusztus 15-ig minden elfogadható árban.

Aug. 15-től **Bécsi Butorkiállítás**
BÜCHLER Oradea-Mare, Nicolae Jorga (Zöldfa-utca) 8. sz.

Fénykép!

művészi és olcsó

Alexandri (Teleki)-utca 4. szám.

Róna

fényképésznél

WALLERSTEIN FERENC UTODAI
DANIBERG és WALDNER
butoráruháza Oradea-Mare, Strada Nicolae Jorga (Zöldfa-utca) 19

Szobrot kap Nurmi, a finn világbajnok

Egy szűkszavú távirat rá-
gyógó képét adja annak a lelke-
sedésnek és áldozatkészségnek,
amelylye a kis finn nemzet vi-
amelyik hazája kiváló sport-
emberei iránt. A távirat hírül
adja, hogy a finn nemzetgyűlés
elhatározta, hogy a párisi olim-
pián világbajnokságot nyert
atletájának **Nurminak** szobrot
állít. A nemzetgyűlés óriási lel-
kesedéssel mondotta ki, hogy a
szobor felállítására országos
gyűjtést indít és a gyűjtés alap-
járára 50.000 finn márkát szavaz
meg.

A gyűjtési akció országszerte
nagy lelkesedéssel folvik és a
szobor felállítását még ez év
őszére tervezik.

Ma van az Ujságírónap

Uj szencziók. Sámson a vaski-
rály. Georgescu és Milanovici
boxmérkőzése a Rhédey-kertben

Ma virradt fel a nagy nap,
melyre a nagyvárad ujságírók
hetek óta készülődtek lázasan.
Még az utolsó pillanatban is sza-
llítottak időt arra, hogy a műsort
szencziósabbá tegyék. A ren-
dezőség tegnap megnyerte köz-
reműködésre Georgescu és Mi-
lanovici, valamint Sámson és
Gundersdorf atletákat, akiket
az Atlantic szinpadáról jól ismer
a várad közönség. A szimpatikus
megjelenésű és kitűnő test-
kulturájú Georgescu a délutáni
ujságíró ünnepélyen a Rhédey-
kerti magas pódium box-mérkő-
zést tart Milanovici szerb atletá-
val. Megelőzőleg a Törekvés
boxolói tartják meg mérkőzésük-
et egymás között. Ugyancsak
délután a „vaskirály” néven is-
mert nagyerejű Sámson a bécsi
Breitbart rivalisa vasrudakkal és
kövekkel fog szencziós mutat-
ványokat produkálni.

Egyben itt közli a rendezőség
a mai ünnepély teljes program-
ját:

Benedek Elek mesélni fog a
gyerekeknek. Minden gyermek
ott legyen!

Délután 2 órától a Rhédey-
kertben:

1. Célversenyek (karikadobás,
labdadobás), 2. Kacsavadászat,
3. Körhinta, 4. Tombolakerekek,
5. Földes Imre rajzai, 6. Tornaaján-
tók (az Egyetértés tornászai), 7.
Paprikajancsi színház, 8. Bene-
dek Elek újból mesél, 9. Sámson
a vaskirály, 10. Lepényevés,
zsákfutás, virstlievés, bögreve-
rés, 11. Ujságírók és színészek
maraton futása végkimerülésig,
12. Birkózó-akadémia (a Törek-
vés díjnyertes atletái), 13. Box-
mérkőzés (a Törekvés boxolói),
14. Georgescu és Milanovic box-
mérkőzése.

Részletesebb műsor az alkalmi
ünnepségen. Belépődíj személyen-
ként 20 lei, gyermekeknek 10 lei.
Este lampionos gardenparty
600 személyre a Heymann (volt
Bazár) kertben. Fél 9 órakor a
rég színházban. Diszeloadás.
Utána a parkban éjféli koncert.
1. Guttmann Miklós; zongora-
szóló, 2. Tihanyi Zoltán Tosti-
dal, 3. Steiner Vali: Csengettyü-
dal, 4. Feleki Rezső: Várad da-
lok, 5. Kálmán Andor fuvola-

művész, 6. Szilágyi Berta: klasz-
szikus táncosnő, 7. dr Bauer Al-
bert: Bortal, 8. Zöldhelyi Anna
chansonok és kuplék, 9. Ru-
winsky Rafael: Lenski ária, 10.
Várad Aladár: saját népdalok.

Konferálnak: Katona Béla és dr
Zoltán Jenő. Közben zene, tánc,
büffé, konfetti és virágcsata.
Meghosszabbított záróra. Rossz
idő nem akadály. Belépődíj 100
lei és külön az adó.

Ma délután végre megtartják a szinigazgatók várad értekezletét

Mint már jelentettük, Marcus
István művészeti főfelügyelő
táviratilag értekezletre hívta
meg a kerületéhez tartozó szin-
igazgatókat, Kovács Imre szat-
mári, Fekete Mihály aradi és
Gróf László nagyvárad szin-
igazgatók már napok óta Nagy-
váradon tartózkodnak.

Az értekezletet ma délután 5

órákor tartják meg Marcus Ist-
ván művészeti főfelügyelő
lakásán. Amennyiben az értekez-
letben sikerül elosztatni a konces-
sziók folytán felmerült nehézsé-
geket és a szezonbeosztás ve-
szedelmait, a direktorok mégis
csak hozzákezdhetnek a jövő évi
szervezkedéshez.

Örley György Nagyváradon

A régi Nagyvárad egyik ro-
konszenves, népszerű alakja tűnt
fel ma váratlanul a várad utcán.
A társadalmi életnek gyakran
szóvivője volt itt ez a mindig ke-
délyes ur. Évek hosszú során át
királyi közjegyző; a magyar po-
litikai életben meg emlékezetes
szerepei voltak a rettegett vá-
lasztási elnöknek.

Emlékezetes, hogy dr Örley
Györgyöt nem sokkal az impé-
rium átvétele után az ismeretes
összeesküvés perben összeeskü-
vés gyanúja miatt letartóztatták,
hadbíróági eljárás indult ellene,
súlyos büntetést mért rá a ko-
lozsvári hadbíróág. Végül is a
várad főtárgyaláson felmentet-
ték. A per lefolyása után repat-
riált, s azóta nem járt Nagyvá-
radon.

Tegnap, hogy eljött Váradra,
rég szim-helyén, a Royal előtt
meleg szeretettel vették körül a
rég Várad itt maradt emberei.
Beszéltünk dr Örley Györgyvel
aki most Nagykanizsán közjegyző
és csak rokonai látogatására
jött Erdélybe.

A sógoromhoz, Uray báróék-
hoz jöttem Piskoltra — mondta
Örley. Onnan rándultam át ma
Váradra, hogy egy kicsit szét-
nézzek — régi emlékeim városá-
ban. Négy esztendő óta nem jár-
tam itt. Az uton a legnagyobb
rendben ment minden. A román
vizumot öt perc alatt megkap-
tam, a román határon pedig a
legmesszebbmenő előzékenysé-
gel találkoztam.

A Mandics-ügy és a várad bankok

A Csarnok tiltakozása

A Nagyvárad Kereskedelmi
Csarnok pénzügyi szakosz-
tálya a következő közleményt
bocsátotta ki:

„A Nagyvárad Kereskedelmi
Csarnok pénzügyi osztálya
július 31-én délután ülést tartott,
amelynek során foglalkozott
azokkal a sürűn megismétlődő
támadásokkal is, amelyek a
nagyvárad bankokat és azok-
nak vezetőit egyes erdélyi sajtó-
organumok részéről az utóbbi
időben teljesen méltánytalanul
érték.

Ezek a támadások — így a leg-
utóbb a közismert Mandics-
ügyvel kapcsolatban is az ob-

jektivitás legcsekélyebb látsza-
tát is nélkülözték, — amit frap-
pánsan bizonyít az a körülmény,
hogy az említett erdélyi sajtó-
organumok állításával szemben
a Mandics-ügyben az Egyesült
Bank r.-t. egyáltalán nincs érde-
kelve.

Mivel az ilyen támadások
nyilvánvalóan nem a köz érde-
kében történnek, sőt céljuk leg-
többször átlátszóan immorális,
a Kereskedelmi Csarnok pénzü-
gyi szakosztálya az említett
erdélyi sajtóorganumoknak ezt
a magatartását a tisztességes és
jóhiszemű közvélemény elé ál-
lítja és annak józan elbírálására
bizzá.”

Az első pesti futballcsapat megérkezése Romániába

A Vasasok fogadtatása a határon

Tegnap délután érkezett Bi-
harpüspökibe a budapesti foot-
ballbajnokság negyedik helye-
zettje, a Vasas Sport Egylet. Az
első magyar futballcsapatot, a
mely évek óta először érintette
Erdély földjét, a vármhatóságok
a legnagyobb előzékenységgel
fogadták. Nistor és Radovici
határrendőrségi kapitányok ér-
deme, hogy a szimpatikus ma-
gyar csapat első impresziója kel-
lemes lehetett. Senki nem zak-
latta a futballistákat kérdések-

kel, még a csomagjaikat sem bon-
tották föl, hogy van-e bennük
vajon elvámolni való? Mert a
derék vámtiszték jól tudták,
hogy úgy sem találának a kis
kufferekben semmit, amire a pa-
ragrafusok copfos parókiáját rá-
lehetne huzni.

A csapat elé Biharpüspökibe
utazott a Kolozsvári Sportszö-
vetség képviselőjében Ghege ur,
aki rövid beszédben üdvözölte a
külföldi labdarugókat.

A nagyvárad pályaudvaron

az egyesületek elnökségei és a
Sportélet szerkesztője üdvözöl-
ték a vasasokat.

A csapat ma és holnap Kolozs-
váron mérkőzik a Haggibornal és
a Viktóriával, hétfőn Nagyvá-
radra érkezik és kedden tartja
párbaát a Naccal.

Egyébként heves sportérdek-
lődés öntötte végig tegnap Ko-
lozsvár utcáit is.

Bodega a városházán Csak egy félórára!

Egy szép kis bar egy jó kis
bar nyílt meg a napokban Vá-
radon — a Városházán. A ta-
nács már régebben „koncessziót”
adott a Vadász Albert-cégnek a
Városházán egy kis vendéglőre,
ahol a tisztviselők tizóraizhat-
nak. Most aztán már 10 és 11
óra közt vigan öblögetik sörrel
az akták perától kiszáradt tor-
kukat a tisztviselők. Csakhogy
ez nem kis gondot okoz Vosti-
nár dr. főjegyzőnek, mert attól
tart, hogy a hivatalnokok tul-
sűrűn fogják látogatni a csinos
kis bodegát és ez kedvezőtlen
befolyással lesz a munkateljesít-
ményre. Azért úgy tervezi,
hogy csak egy félórára engedi
meg a bodega nyitvatartását.

Lia dr Nistor hangversenye a Félixfürdőben

A jövő szombaton lép föl a
Félix-fürdőben Lia dr Nistor, a
kolozsvári román opera volt ki-
váló énekesnője. A bájos mű-
vésznő hangversenyét a legked-
vezőbb hírek előzik meg.

Dramai lendület a legfőbb jel-
lemvonása talán, de még ennél is
értékesebb vonzó megjelenése, a
szépsége, amely már önmagában
predesztinálja a művésznőt
rendkívüli sikerekre a hangver-
seny dobogóján. Szombati föllé-
pése elé a város muzikális kö-
zönsége nagy érdeklődéssel te-
kint s remélhető, hogy a Félix-
fürdő jó akusztikájú, hatalmas
szalonjában egy hely sem marad
üresen.

Ma tíz éve ölték meg Jean Jaurest

1914. augusztus 2.

Az emberiségre zúdult vér-
özön és könnytenger tizedik
évfordulóján felszakadnak az
emlékezés zsilipjei és a kis vidéki
hetilap hasábjai csakugy, mint a
világlapok kolumnáin a tíz eszt-
endő előtti idők forró napjairól
írják. Emlékezésekben és kon-
ferenciákban még sokáig kísért a
háborús felelősség kérdése és
békeszerződések vérell irott
lapjain az utókor számára meg-
állapítások is történnek ilyen
irányban. Hogy ki akarta a há-
borút, az ma még csak találgatás,
ma már a felelősséget a leg-
véresebb uszító is egyekszik ma-
gáról elhárítani. De hogy ki nem
akarta, ki tudott ellenállani az
egész világon dúló háborús örü-
letnek, hogy ki mondta meg a
félrevert harangzúgás első pill-
anatában, hogy szörnyű napok
következnek Európára, azt az
első tizesztendő évfordulón
már napnál világosabban látjuk.
Az egész világot trombitaharso-

gás és dobpergés zaja tartotta mámoros béklyókban, a földből nőttek ki a fegyveredők országok határai felé tódultak nagy számonkérésre Európai nemzettek. Az egész világ egy nagy kasszánya lett, az emberiség elindult a szenvedések országútján, csak egy ember, akinek bátor hangja elhallatszott a világ minden tájára, állott szemben férfiasan, szilárdan a háború akarással és a tizenkettedik óra utolsó pillanatában igyekezett nemzetét visszatartani attól, hogy a végzetes lépést megtegye.

Jan Jaures, a nemzetközi szocialista mozgalom kimagasló egyénisége, a francia munkásság bátyja, politikai pályájának kezdetétől fogva a pacifista mozgalom lelke. Személyes parlamenti és naggyűlési szónoklatokkal és tollal harcolt a világ béke fenntartása mellett. Hatalmas művében, „Az új hadsereg”-ben, amelyet a világ csaknem valamennyi nyelvére lefordítottak, a logika és argumentumaival igyekezett utmutatást adni egy olyan katonai szervezet felépítéséhez, amely valóban a világ béke megőrzője lett volna. Tanításai mély gyökeret eresztettek a világ dolgozó emberiségébe.

Az emberiség vére hullásából aranyat sajtoló háborúra uszítók elenyésző kisebbsége hamarosan megérezte azt a veszedelmet, amelyet terveit keresztülvitelénél Jaures személye jelentett és 1914 augusztus elsején, ma tíz éve egy kis párisi vendéglőben orgyilkos golyótól találva holtan rogyott össze a világ béke apostola. Sötét, fekete gyászt borított az emberiségre az a távirat, amelyik így adja annak idején hírül Jaures halálát:

Franciaország helyzetéről és belbékéről nyugtalanító hírek érkeznek. Jean Jaures szocialista képviselő ellen merényletet követtek el. Egy kávéházban rádttek Jauresre, aki néhány óra múlva belehalt sebeibe. A merénylet után a gyilkos elmenekült.

Tíz esztendő múltán eszmélnék rá Franciaországban is Jaures eszméinek igazságaira és a világ béke fenntartásáért harcoló utódok azzal róják le a hálát, hogy Jaures holttestét a legnagyobb szolgálat helyére, a Pantheonba szállították.

Szerte egész Franciaországban Jaures halálának tizedik évfordulóján a szocialista párt gyászünnepélyeket rendez. A párisi munkásság a Trocadero-ban rendezte meg emlékünnepélyét, amelyen Leon Blum és más ismert szocialista vezetők mondtak nagyhatású emlékbeszédeket.

Az ünnepélyen a világnak csaknem valamennyi szocialista pártja képviseltette magát. A francia szónokokon kívül beszédet mondtak még, Löbe volt német birodalmi gyűlés képviselő német nyelven, Williams, az angol munkáspárt kiküldöttje, Turatti az olasz, Unamuno a spanyol és Vanderwelde a belga szocialisták nevében.

APRÓ HIRDETÉSEK

Minden szó 3 lei, vastag betűkkel 6 lei.
— A legkisebb hirdetés ára 30 lei.

LEVELEZÉS

HÖLGYEK, amilyen szép színes, nyers selymeket és divat éthaminokat elgondolnak Rimanóczy-utcán Kertész Reclám üzletében a legolcsóbbak.

HÁZASÁG

HÁZASSÁGKÖZVETÍTÉS ügyben méltóztassék lapunkra való hivatkozással bizalommal Faragó Jenő elismerten ur és diszkrét előkelő irodájához fordulni, Budapest, Népszínház-utca tizenhat. Díjtalan felvilágosítás. Cégjelzéstelen levelezés. Megbízások: Romániából, Slovenskóból, Jugoszláviából, Magyarországból. 2008

GYERMEKEMÉRT mielőbb nőülni szeretnék. Harminchétféves, keresztény, özvegy, földbirtokos vagyok. Vagyonom egyetlen gyermekemen kívül birtokom, melyből megélhetésem biztosítva. Épen ezért nőülésemnél nem pénzt, hanem gyermekszertető anyát és hűséges hitves társat keresek. Levelet „Anyá és feleség” jelígre a Hegedüs hirlapirodába. (Névtelen, céltalan.) 2005

HUSZONKILENCÉVES, keresztény mérnök, gyárigazgató vagyok. Nőülni szeretnék, ha találnék magamhoz illő intelligens urhölgyet. Levelet teljes címmel „Abránd” jelígre a Hegedüs hirlapirodába. 2006

ZSIDÓ vallású, érettségizett gyáros vagyok. Huszonkilencéves, Vagyonom cca negyvenezer dollár. Évi jövedelem szintén eléggé tekintélyes. Feleségül venném azt a kedves egyéniségű urhölgyet, aknél háziasságot, finomságot talállok. Levelet „Nagyfoku elfoglaltság” jelígre a Hegedüs hirlapiroda továbbít. 2007

LAKÁS

ÜZLETHELYISÉG a Teleki-utcán azonnal kiadó. Cím a Hegedüs Hirlapirodában. 337.

ÜZLETHELYISÉGRE átalakítható nagy pince kiadó Szent János-utca 15. szám. 331.

ALKALMAZÁS

KISZOLGÁLÓ leány rövidáru üzletben jó fizetéssel felvétetik. Cím a Hegedüs Hirlapirodában. 399.

EGY kalapos segédet azonnal felvesz Mester Mihály női kalapüzlet Szt. János-utca 2. 334.

INTELLIGENS román jogászt, vagy érettségizett fiatalembert, aki franciául tud, azonnaltól 1 hónapra IV. lyceumistához vidékre keresek. Cím a Hegedüs Hirlapirodában. 332.

IRODAI üvegfal, üzletberendezés eladó a Hegedüs hirlapirodában. 37

PERFEKT gép és gyorsíró felvétetik Komlós Testvérek Str. Nicolae Jorga 13. szám. 336.

IRODAI állást keres kereskedelmi érettségizett, román, német nyelvtudással fiatalember. Cím a Hegedüs Hirlapirodában. 333.

SZAKÁCSNÓ kéttagú családdal keres. Cimeket a Hegedüs Hirlapirodába kér. 335.

PÉNZTAR kezelésben jártas leány állást keres. Cimeket a Hegedüs Hirlapirodába kér. 335.

ADÁS-VÉTEL

ELADÓ egy új szalagfűrészgép faállványon, üzemből megtekinthető Báthory-utca 1. szám. 338.

NAGYON szép horgolt ridikülök, horgolt selyem terítők, rojtos kendő eladó. Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. jobbra. Szász. 310

SURGÓSEN eladó Cseresznye fa ebédlő világos hálószoba 4—3 m. szmírnaszőnyeg, 2 és fél—3 és fél perzsaszőnyeg, kisebb perzsák, lámpák, porcellánok, képek, hármass garderob szekrény fehér. Cím Bul. Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. jobbra, Szász. 273

ELADÓ rövid zongora. Palisander ebédlő 6 székkel. Cím Bul. Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. jobbra, Szász. 272

MALOMBERENDEZÉS átalakítása folytán kimaradt gőzgép kazánal, hengerek, sziták, selymek, kerekék stb. eladók. Esetleg jó malom helyre társulnák. Bagosi malom, Bihordiőszeg. 305

KÜLÖNFÉLÉK

FEHÉRNEMŰ himzést és varrást olcsón vállalom. Előnyomda, Strada Nicolae Jorga (Zöldfa-utca) 13. 340

BIZOMÁNYBA elfogadok porcellánt, kézimunkát, fehérneműt. Szász, Ferdinánd király (Rákóczi) ut 30. jobbra. 23

VIZUMOT

GYORSAN PONTOSAN OLCSÓN
HEGEDÜS HIRLAPIRODA TELEFON: 13-01

Eladó ingatlanok

140 ház: 160.000, 70.000, 200.000, 260.000, 250.000, 200.000, 100.000, 150.000, 1.000.000, 12.000, 180.000, 250.000, 185.000, 240.000, 300.000, 180.000, 165.000, 120.000, 1.700.000, 100.000, 65.000, 60.000, 375.000, 340.000, 350.000. Ezenkívül több kisebb-nagyobb házak.

SZÖLÖK. Kettőhold 210.000 ház, kuttal, pincével, udvarral stb. Felső Körösoldalon 2 hold 120.000 2 hold 180.000, 3 hold szép helyen 280.000, egy és félhold 100.000, öt és félhold 200.000, 3 hold házzal 240.000, husz hold 1.200.000. Ezenkívül 180.000, 800.000-ért és több kisebb-nagyobbak. Egy kis hold sürgősen terméssel 30.000-ért. Szántók 8 holdtól 15, 35, 42, több 60, 185 és 213 holdasak.

Értekezhetni
Toma Józsefnél
Nílgesz-telepen, d. u. 3—6-ig Körös-utca 21. szám.

Használjunk kizárólag

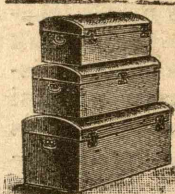
PLANTOL

legjobb növény
életzsirt,
mert tiszta, egészséges és szapora

Roseri előállítva, szigorúan az orthodox ort. rituelek szerint
Fuchs Benjamin nagyváradi orth. főrabbi ut felügyelete alatt
Készíti a Fabrica Phocis S. a. R. Bucuresti.

Oradea-marei képviselő:
FISCHER EMIL Parcul Steian cel mare 11. — Telefon 962

DIANA SOSBORSZESZ
az egyedül valódi
üveglikor a DIANA névre

A legjobb kivitelű bőr-, fieber- és vászonbőröndök, valamint berendezett káztak és isklatas-kák detailban is kaphatók engross árak mellett a Nagyvárad Bőröndáru és Táskagyárban Str. Cuza Voda (Szacs-vay-utca) 18. Javítások is vállalunk.
Nagyvárad Bőröndáru és Táskagyár
Cuza Voda (Szacs-vay-utca) 18.

Épület, bútor és ablak

üvegezést legolcsóbban készít
Frenczel üvegezési vállalata
tábla- és tükörüveg raktára
Str. Vlahuta (Sz János-u.) 44. Tel. 292.

500 hold

saját birtokomhoz

társat keresek

A birtok teljesen instruálva van.

Cím a Hegedüs Hirlapirodában.

Sonnenfeld Adolf részv. társ.